

Sodsodok

Story Book

Collected & Written by:

Agnes D. Bangcawayan	William Maske
Maria G. Baniaga	Magdalena B. Pooten
Isabel W. Colabot	Martha Sadagan
Esther M. Daupan	Pureza D. Saob
Christina B. Degawan	Petra L. Todyog
Emilia D. Gomeyac	Angela K. Yocogan
Simeona B. Lizardo	Hilaria Yamashita

Patricia M. Zabala

Illustrations by:

Apolinar E. Yjares

Summer Institute of Linguistics-Philippines, Inc.
Translators **1973** **Publishers**

Published
in cooperation with
Bureau of Public Schools
and
Institute of National Language
of the
Department of Education
Manila, Philippines

47.13-773-5.4C

54.120P-736024MCPZ.

Printed in the Philippines

FOREWORD

Some of the glory of the Philippines lies in the beautiful variety of people and languages within its coasts. It is to the great credit of the national leadership over the years that no attempt has been made to destroy this national heritage. The goal has been instead to preserve its integrity and dignity while building on this strong foundation a lasting super-structure of national language and culture.

The present book is one of many designed for this purpose. It recognizes the pedagogical importance of dividing literacy and second-language learning into two steps—literacy being the first. When a student has learned to read the language he understands best, the resulting satisfaction in his accomplishment gives the drive and confidence he needs to learn the national language. His ability to read, furthermore, is the indispensable tool for the study this program will require.

The Department of Education of the Philippines is proud to present this latest volume in a nationwide series designed to teach the national language through literacy in the vernaculars. It will strengthen both the parts of the nation and the whole.

Juan L. Manuel
Secretary

FOREWORD

One of the noble aims of Education is to equip every citizen to participate meaningfully in his society and to share in shaping the destiny of his country. Providing literacy instruction in each man's vernacular is a basic step in realizing this goal. To promote this purpose the Summer Institute of Linguistics works in agreement with and under the auspices of the Department of Education in the Preparation of instructional and supplementary reading materials for the various Cultural Minorities of our country.

The Bureau of Public Schools takes pleasure, therefore, in presenting this volume of literacy material which is part of its list of approved supplementary reading materials prepared for use by the Public School in the areas using the vernacular of these materials.

LICERIA BRILLANTES SORIANO
Director of Public Schools

Preface for SODSODOK

In February 1971, public school teachers of the Department of Education from Sagada and Tadian Districts, Division of Mountain Province held a Curriculum Writing Workshop in cooperation with the Summer Institute of Linguistics.

This, the fifth booklet prepared at that workshop, is a collection of short stories. Some of these are well-known stories which have been passed from generation to generation and the teachers have collected and recorded them. Others are original stories written by the teachers themselves. Many of these stories are written to teach a lesson. However, the lessons do not always agree with other stories. The reader is therefore encouraged to use his own judgement in evaluating these stories.

The materials in this booklet were prepared for use in adult education classes and for supplementary reading in the primary grades. It is the hope of the authors that these stories will provide much pleasure to the readers.

San Onga ay Dinangey di Anito	45
Da Otot ken Tayagen	46
Si Palpal-ama	47

Am-ama ay Nangipasgep is Dogong

Nan dogong isnan iSagada baey di manok. Nan dogong isnan iBogang baey di beteg. Ay dindingeyo na ay istolya?

Si Bonggik iBogang. Nakiasawa si Bonggik id Sagada. Ninteteeda id Sagada. Naay di istolyan Bonggik. Toan no tet-ewa.

Onga si Bonggik. Onga ay nakiasawa. Nan pay sin-agew nintongaw.

Inbagan katogangana, "Is masdem mo omodan, ipasgepmo nan dogong."

Inmey si katogangana isnan payew. Nintongaw si Bonggik. Nasdem. Isnan deey masdem wada nan odan. Ninemnem Bonggik san kinwanin katogangana.

Nan dogong ken Bonggik baey di beteg. Nan dogong ay kanan katogangana baey di manok.

Inmodan. Binakas Bonggik nan baey di beteg. Inkamangna ay nangipasgep. Egayna ipasgep nan baey di manok.

Nan baey di manok natombe. Nan beteg natombe. Nan baey di beteg nipasgep. Nan baey di manok egay nipasgep.

Sinmaas katogangana. Inilana nan baey di manok. Nan manok natombeda. Inilana nan baey di beteg. Nan baey di beteg nabakas. Nan beteg natombeda.

Sinalodsod katogangana, "Into pay san baey nan beteg?" "Inpasgepko nan baey di beteg." Kinwanin Bonggik.

Kinwanin katogangana, "Nan baey nan beteg adi kipasgep. Nan baey nan manok siya nan mipasgep. Nan dogong baey di beteg. Adi tako ipasgep nan baey di beteg."

Mo mipasgep nan dogong, matombe nan beteg. Mo adi mipasgep nan baey di manok, matombe nan manok.

Intoloy katogangana ay menkali, "No mamingsan, mennemnemka ay gawis. Mensaad tako et kasin. Mensaad takos baey di beteg. Binakasmu nan baey di beteg." Dadat mensaad.

Ngan ngen di kananyos na ay istolya? Ay tet-ewa ngen?

Nan Gayang

Naay di istolyan di naimot ay onga. Ilan tako no ngan nan nintongpalana.

Sin-ag-i da Ana, Maria yas Pedro. Issan sin-agew wada nan inalan Pedro ay baat ken alapoda. Inpailanas san bebsatna ngem egayna agtan daida. Men-at-atedda ken siya dapay adina agtan daida. Apedna kankanan, "Kowak, kowak, kowak am-in."

Innonodda siya dat kayet mallos. Inmey issan silok san baeyda. Nin-gago issan labba ay kad-an di oling. Egay binmalbala.

Mabamabayag pay dat inilada nan menngitit ay koyat ay natanayaw ay nagapo isnan labba. Kankanana, "kowak, kowak," dapay mentaytayaw.

Omeyda pay ilaen dat maid si Pedro.

Siya obpay san nasapo ay gayang.

Si Bogan

Si Bogan kaseseg-ang ay anak. Ongaonga dat maolila. Nan badona nasingasingat. Mendedaan isnan kabilbiligan ay men-anap is kanena. No omdan nan labi dat komibkib is benget di daan ta siyay kaseyepana. Apagbalan nan agew dat kasin mamibilig ay men-anap si pinit. Siyana nan ena ikkaikkan engganay nasiksiken.

Mentawen si simpoo si Bogan dat omey menpabaa. Dinatngana nan sin-asawa ay maid anakda. Inilada ay nagaget siya. Sapowena am-in ay masapo isnan baey. Kinwanin et nan am-ama. "Men-oskilaka, Bogan."

Naalnagto si Bogan isnan gasingna. "Owen, laydek ay men-oskila. No waday kaasina daket abes ipaila nan layadko ken dakayo. Ipaeyko dakayo ay ama ya ina. Maid inilak is amak ya inak. Ongaongaak daket maolila."

Nasiken si Bogan. Ined-edkana ay nin-oskila. Nailpasna nan kinadoktol. Men-galalasing san sin-asawa. Inpatawidda am-in ay kokowada ken siya.

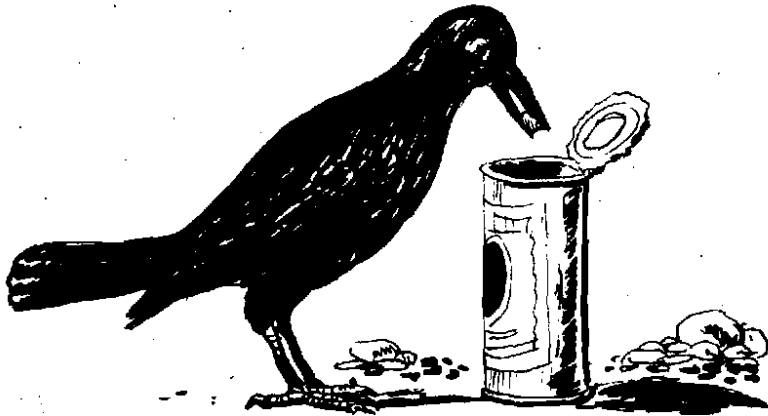
**Inaywanan Bogan nan sin-asawa tay naam-ama
ya nain-inada. Ninpatakdeg siya is men-agasana. Ado
nan sinalbalna ay biyag.**

San Gayang ya San Lata

Wada san gayang ay naeweewew. Nin-anap is inomena. Maid polos dinas-ana. Inmey issan om-a. Dinas-ana san esay lata. Wada san atiatik ay danom. Adi somya san ominomana. Adi omdan san topkayna isnan danom. Pinadasnay nangtokang issan lata dapay adi kabalin. Ninnemnem is inikkana.

Ninmoli danat ilan san nanap-on ay bisil. Kasin ninnemnem, "Ngan ngen di ikkak aya? Naay mateyak is ewew. A! Obowek nan bisil ta ippeyko isnan lata. Awnit tomoo nan danom."

Siya di san inikkan san gayang.

San Gayang ya San Lata

Mensagana ay Men-oskila

Dandaney ay somlek nan oskila. Mensagsagana nan ongong-a. Naayda san inikkanda.

“Masapolko nan kallogong,” kinwanin Osi.

“Masapolko nan sapatos,” kinwanin Anggi.

“Masapolko nan bado,” kinwanin Dado.

“Ala ngalod, omey tako id Sagada. Entako omala,” kinwanin san amada.

Nabowegda am-in et omeyda id Sagada. Ninlakodas kallogong Osi. Ninlakodas sapatos Anggi. Ninlakodas badon Dado. Insaada am-in san nilakowanda. Naisagana et san osalenda ay makioskila.

Liyang Balangagan

Sag-en di Taccong nan Liyang Balangagan. Sag-en dedan di Suyo. Katataa na ay liyang. Katataa ay inalamid di Dios.

Nakkeyak isnan oskila ay inmey isnan naay liyang. Inmey kami isdin Abril 1967.

Inilami nan nateketeken ay ilan di bato. Wada nan menkimat. Wada nan nagalgalitan. Wada nan kaneg balengbeng di tawa. Wada nan sinang-ipogaw. Wada nan sinangkaiw.

Wada nan mendangnge. Wada nan mensampet. Wada pay nan ado ay ilan di bato. Menkimat nan dingding. Ado ay dingding. Ado ay kowalto.

Aye pay di kagawis tona is liyang. Katataa na is liyang. Men-gasing nan mangila isna ay liyang. Men-iyamanda. Dayawenda si Apo Dios. Si Apo Dios ay nangsapo.

Da Gado ken Maggie

Wada nan sin-asawa. Daida da Maggie ken Gado. Nabakes si Maggie, Nalakay si Gado. Poon di bilig ya benget di baybay nan ilida. Ilida na engganang kaongong-ada.

Ninpastol si Gado issan sin-agew. Tinikidna nan bilig. Inmilleng isnan poon di kaiw. Inosdongana nan ili. Ginasmekna din kaongong-ada. Ginasmekna din inay-ayanda is kaongong-ada. Inilana din inay-ayanda.

Sinmaa si Gado. Kinwanina ken asawana. "Inmeyak id tag-eyna, Maggie. Inos-osdongak nan ili. Inilak din inay-ayanta isdin kaong-ongata. Daan nan wanga, Maggie. Daan abes din baey di Singyola ay omegyat di songgep. Naabab din posong ay nenlamlamewanta. Maid din ledkan. Maid abes din radillyo ay oskilaan. Nailiyan din mabatang ay entako mentabtabonan. Ya din mentabtabonan tako no kabowanan.

Nallos dadi ay agew, Maggie. Nallos din kabalbalegbegta. Iday-enganta dadi ay agew.

Ninday-eday-eng nan am-ama ya in-ina.
Dinngen nan esa ay babalo. "Aallapo, ay siyay
dinayday-engyo sa is kababalloyo ya
kababassangyo?" kinwanina.

Baken Tet-ewa si Superman

Wada nan sin-es-a ay ongong-a ay teken nan pangos-osalanda isnan basbasaenda. Naay di istolyan nan esay onga ay ninbasabasa is komik. Ngan ngata nan inikkana?

Si Basa esa ay nagaget ay menbasbasa is komik. Am-in ay ilana danapay basaen. Basaena si Superman yanan ikak-ana.

Issan sin-agew inaggana nan ib-ana ay ongong-a et ay-ayamenda nan binasana. Si kano Basa nan Superman. Inalana nan ewesda et ikagayna. Kanegna si Superman. Kinwanina, "Sak-en si Superman! Ilaenyo ta tayawek nan ataatakdag ay toping."

Inmey isnan ataatakdag ay toping danat kanan, "Ilaenyo pod sak-en ay tomayaw. Sak-en si Superman."

Dat 'egay nakatayaw obpay. Nekdag dat maalimengmeng. Egay makagiwed. Gistay matey. Tinmagtag san ib-ana et enda ibaga ken amana. Nasdaaw si amana issan nangibaggaan san ongong-a. Inilana met ay menbasbasa is komik dat aped wada ay natekdag isnan poon di toping. Ilan amana nan bolsana dat wada nan nakokopin ay komik ay kad-an

Superman. Sinootna isnan ib- ana no ngan nan inikkana. Kinwanida, "Insolona en ay- ayamenmi nan binasana ay si Superman ta siya kano nan hero."

Adoado nan mabasbasa ay liblo ay kaneg nan komiks. Baken tet-ewa nan ibagbagana. Adi abes kabalin ay maikkan nan kankananda. Kaneg Basa waay kanana en maikkana nan inikkan Superman ay binasana isnan komiks. Dat egay obpay. Madi et nan ninbanagana ken siya. Masapol ngalod ay ibaga isnan ongong-a ta adida ikak-an nan hero isnan basbasaenda isnan liblo wenna komiks. Nan tapin nan istolya ay mabasbasa et baken tet-ewa.

Baken Tet-ewa si Superman

Nan Sin-agi

Dakkel nan lagbon Lita. Dakkel abes nan lagbon Golyo ay asawana. Ngem dakkel abes nan otang Lita. Ad-ado nan gastona mo nan lagboda ay sin-asawa. Menlako is nangina ay makan. Menlako is nangina ay malaklakowan. Ado nan pakanena is baeyda ay gagayyemna. Ado nan ipakdawna isnan gagayyemna. Ganasena ay menlako. Ganasena ay men-gasgasto. Men-otang is siping. Men-otang is lako isnan tindaan.

Nadismaya si Golyo. Ninsodsod ken Ana ay besat Lita. Binagbagaan Lita nan besatna. Binagbagaan inada abes siya. Maid idngen Lita. Sisiya kayet nan ik-ikkana Ado pay nan otangna ay adi getken asawana. Omegyat si Ana. "Ay, ay, no pay sada mensiyan ay sin-asawa. Makagapo nan gaston Lita is sada mensiyanan."

Nallos nan ado ay tew-en. Sisiya kayet nan ik-ikkan Lita ay men-gasto.

Ginmasat si Ana. Nangabak isnan "sweepstakes." Inmey ken Lita. Sinootna, "Kaat nan otangmo ay adi getken asawam? Sinoda nan nakaotangam?"

Nagolpiyan si Lita. Napilit et inbagana nan tet-ewa. Lima ay libo nan otangna ay adi getken asawana. Kinwanin Ana, "Bayadak am-in dasaLita. Olay adim isobli nan sipingko. Kedeng bawet. Men- annadka ay men- gasto."

Inidyan Ana nan siping. Ninbowegda ay en ninbayad. Ninlowalo si Lita, "Pangaasim Apo, mangbadangka ta tongpalek nan kanan nan besatko."

Onga ay Nalolol

Ad-ado nan ongong-a ay kedkedeng is anak ay nalolol. Ad-ado ken daida nan amed kakaasi nan biyagda no komasin. Waay ngata tay adida solowen di mentalabako mo ongong-ada. Adida padasen di ligat di biyag. Iddine da nan kaanak ken daida ay mangikan am-in is talabako. Naay di istolyan di esa.

Id Mapmapao wada nan sin-asawa. Nan naayda ay sin-asawa et da Lingayo ken Bokatot. Wada nan esa ay anakda. Nan naay anakda et si Bongsalo. Issan kaongan Bongsalo, in-inted da amana am-in nan kinaykayatna. Nilaylayad da inana siya. Adi getken Bongsalo en gawis di ikak-ana wenno madi. Dinmateng nan timpo. Ninsakitsi inana. Na-am-amed san sakitna dat matey. Wada kayet si amana ay mangayowan ken Bongsalo. Egayna kayet solowen di mentalabako. Naganas kayet san biyagna. Mensogal. Aamisena san ib-ana. Aye! Gawis kayet nan kanana ken siya. Naamin et nan siping. Nan kokowada nallos am-in. Naam-ama et si amana. Adi makatalabako et si amana. Natey et si amana. Am-in nan kokowada nallos. Naesa et si Bongsalo ay nataynan. Egayna

gintek ay mangayowan isnan awakna. Egayna gintek di ikkana. Egayna gintek ay men-anap is kanena, Omey menlimos. Mo mamingsan adi mangan et maowat. Nallos din biyag ay naganas. Natey da inana ken amana ay mangayowan ken siya. Si Bongsalo ninemnemna, "Nan kokowa pagbassit et maamin. Into pay din adoado ay sipingmi? Ito pay am-in din kokowami? Naaminda. Da ina ken ama adida matatatatago. Adida matatatatago ay mang-it-ited is kaytek am-in. Nan nallos, nallos. Adi somagong. Naay manemnemko, esatay naladaw."

Si Bongsalo nintalabako. Ninligat ay osto. Naligat san biyagna ay naodi.

Da Palpal-ama ken Palpal-iking

Sin-agi da Palpal-ama ken Palpal-iking. Naolnosda ay sin-agi. Ngoso da Palpal-ama ken Palpal-iking. Nan sin-agew inmey ninsaba nan sin-agi. Tagad san gamig Palpal-ama. Gipan san gamig Palpal-iking. Annaannawa san sinabaanda.

Inmey si Oto-otot issan labi. Inmey issan sinabaan san sin-agi. Kinwanina, "Kibkibiit, kibbiit, tomobtobo kay sibit. Kipkippao, kippao, tomobtobokay pao."

Tinmobo nan sibit, aas ya pao issan sinabaan da Palpal-ama ken Palpal-iking.

Issan napseng inmey da Palpal-ama ken Palpal-iking issan sinabaanda. Inilada ay ado nan logam, pao, sibit ya aas issan sinabaanda. Kasinda sinabaan. Malabi pay kasin inmey si Oto-otot kasina kanan, "Kibkibbiit, kibbiit, tomobtobokay sibit. Kipkippao, kippao, tomobtobokay pao. Kipkippaas, kippaas, tomobtobokay aas."

Inmey kasin da Palpal-ama ken Palpal-iking issan napseng. Kasinda sinabaan san om-ada. Kinaanda san sibit, aas ya pao.

Ninsaadda is bawi. Egayda somaa. Inmapada

issan bawi ta ilanda nan mangipatobtobo isnan sibit, pao ya aas.

Issan labi inilada san mangipatobtobo isnan sibit, aas ya pao. Depapenda koma dat omey issan tekaw. Sinob-onanda dat bomala si Oto-otot. Dinpapda siya. Laydenda ay pateyen. Ninseg-ang si Oto-otot, "Adi kayo mangpatey ta itdok nan baeyko."

Inmeyda is baey Oto-otot. Inbagan Oto-otot, "Mentetee kayo isnan pantew ta eyak men-oto is kanen tako." Sinonggep si Oto-otot. Kinwanina, "Kidlo, kidlo, maboliwka is bobo."

Naboliw san bobo.

Kinwanina kasin, "Gatad, gatad, maboliwka is etag."

Naboliw san etag.

Inayagan Oto-otot da Palpal-ama ken Palpal-iking. Nanganda. Kinwanin Oto-otot, "No bomala kayo, adi kayo men-ganggangsaya tay awnitak pay matey."

Binmala da Palpal-ama ken Palpal-iking dadat menganggangsaya. Natey si Oto-otot. Maid kasin menlanglang-ayan da Palpal-ama ken Palpal-iking. Maid es mangpatpatobo is sibit, aas ya pao issan om-ada.

Si Pedro yanan Singsing

Naay di istolyan di esay onga. Pedro nan ngadana. Anak Illo si Pedro. Nasokil na is onga. Kampotan siya. Men-ala is bakena kowa. Maid mangiboweg ken siya. Madanagan si amana.

Issan sin-agew inbadeng nan mistalan Pedro nan singsingna. Namaid nan naay singsing. Namaid isnan panag-ay-ayam. Ninsoot nan mistala. Kinwanin nan esay onga, "Inilak nan sinonggep."

"Sino nan sinonggep?"

"Si Pedro nan sinonggep."

Inayagan mistala si Pedro. Sinootna no inalan Pedro san singsing. Ninkampot si Pedro. Inapatina en egayna alan. Egay kano sinonggep isnan kowalto.

"Iyalim kitdi nan singsing, Pedro. Iyalim." Kinwanin mistala.

"Ilam baw nan bolsak. Maid inal-alak is singsing," inapatina.

Kinawan mistala nan bolsan Pedro. Dinatngana nan singsing. Sinagiit mistala si Pedro. Ninseseg-ang si Pedro. Ninseseg-ang abes si mistala. Maid mangiboweg ken Pedro.

Inbagan mistala nan inikkan Pedro id oskilaan. Inbagana ken amana. Nakaliget si amana. Iniis-edna nan saplit. Sinaplitna si Pedro. Nin-aga siya. Kinwanina, "Egayko al-alan nan singsing mistala. Sam sooten ken siya."

Am-amed nakaliget si aman Pedro. Sinaplitna kasin si Pedro. Kinwanina, "Menkampotka pay laeng? Adika kasin menkamkampot, a. Adika kasin men-al-ala is bakenmo kowa, a?"

Nin-aga si Pedro. Kinwanina, "Owen, ama. Owen. Adik kasin ikak-an."

Issan esay agew. dadama din poos. Men-ipespes-ew si aman Pedro. Men-ipespes-ew isnan poon di mangga isnan pantewda. Wada nan koyat isnan mangga.

Nintom-e si aman Pedro. Dinngena nan menkalkali. Ninsangaw. Maid inilana is ipogaw. Kedeng nan koyat is inilana. Ninpapatong isnan panga. Oosdongan nan koyat siya.

"Sino nan ninkali? Ay sik-a ay koyat? Maid met ipogaw isna," sinoot aman Pedro.

"Owen, sak-en. Sak-en nan kinmali. Bakenak tet-ewa ay koyat. Inkantadowak. Getkek nan pakadanagam. Madanaganka ken Pedro. Inmaliyak

ay mangbadang ken sik-a. Ay laydem ay mabadangan?"

"Gawis. Gawis ta makaan koma nan sokil nan anakko. Ngan nan ikkak?"

"Denngem nan ibagak. Dengngem damet ikkan. Sak-en nan kigad isnan tapina. Inkantadowak ay koyat. Mabalín ay sokatak nan awakko. Menbalínak ay menbegew ay onga ay babai. Milagros nan ngadanko. Ibagam ay pingsan Pedro sak-en. Menteteeak id siyodad."

Intoloy nan koyat ay nangwani, "Inmalíyak ay menbisita. Naay di singsingko. Esak taynan nan singsingko isnan lamisaan id kowalto. Sigolado ay et alan Pedro nan singsing. Esa tako ilan nan omat. Sak-en nan kigad."

Ninbalín nan koyat is menbegew ay onga. Sinonggepda. Sisin-edda si Pedro. Inbagan amana san inbagan di koyat.

Inalan Pedro tet-ewa san singsing Milagros issan binmal-ana ay omey nin-ay-ayam. Insingsingna daet inmey nakioskila.

Sinoot mistalan da Pedro no into nan nangalaana isnan singsing. Kinwanina, "Inidyan Milagros."

Nakakali et si Pedro. Inlogin et nan singsing ay omipet. Sinmakit nan gomot Pedro. Makaag-aga siya. Ninbabawi isnan ninkampotana. Kinwanina, "Baken tet-ewa san inbagak, mistala. Egay kadi inidyan Milagros nan singsing. Inalak issan lamisaan. Isagongko no somaaak."

Kinwanin Pedro di daet lomokay kasin nan singsing. Ninbalin ay kostokosto. "Baliwam koma nan ikak-am, Pedro. Madi nan men-al-ala is baken kowa. Madi nan menkamkampot."

Ninseseg-ang si Pedro. Ninseseg-ang abes si mistala.

Sinmaa si Pedro. Sinoot Milagros no siya nan nangala issan singsingna. Kinwanin Pedro en maid inal-alana is singsing. Apaman kinwanin Pedro di, linogyan kasin nan singsing ay omipet. Sinmakit kasin nan gomotna. Adi makaitpe si Pedro isnan sakitna. Makaag-aga siya. Dadama nan sakit nan gomotna.

"Dakan makaag-aga, Pedro?" Sinoot Milagros.

Pinadas Pedro ay mangkaan issan singsing. Adi mabalin. Am-amed inmipet. Kinwanina, "Nay Milagros, alam nan singsingmo."

Nin-istem si Milagros. "Adi, Pedro, oosalem nan singsing. Gawis sa is singsing. Bolodem pay laeng. Is tapin di agew sakpay omali ay mangala."

Ninlogi isdi, no menkampot wenna men-ala si Pedro is bakena kowa omipet san singsing. Somakit es nan gomotna. Sinmingpet si Pedro.

Is egyat Pedro egay et nin-al -ala is bakena kowa dapay es egay ninkamkampot. Men-galalasing da amana ken inana. Ginmasing abes si mistalana. Nan ongong-a kaytenda ay mikiboweg ken siya.

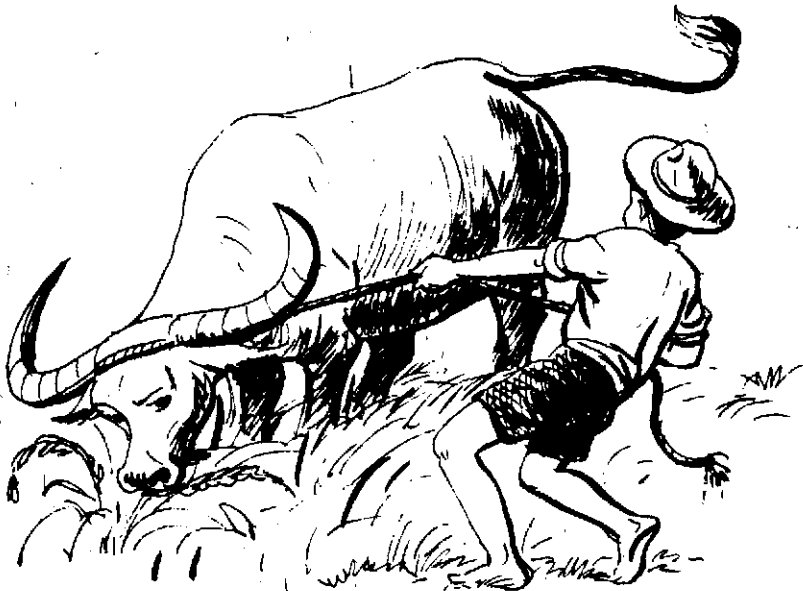
Si Suan ya San Nowang

Naay di istolyan di onga yanan nowangna. Ilaen tako nan inikkanda issan sin-agew.

Wada san nowang Suan. Ban-eban-eg san nowangna. Andoando san sakgodna.

Issan sin-agew linmayaw san nowang. Inmey issan payew. Kinana san pagey issan payew.

Inilan Suan san nowangna. Binogawana. "Adika omey issa. Adim kanen nan pagey."

Egay insaldeng san nowang. Mangmangan kayet issan pagey. Nin-aga si Suan. Nin-agaaga siya.

Linmaos san am-ama. "Apay nga men-ag-agaka?" Sinalodsodna.

"Ilam pod nan nowangko alitao. Kankanena nan pagey. Ab-abowek dapay adi komaan. Goygoyek dapay adi kagoygoy," kinwanin Suan.

"Iginekmo ta eyak goyoden nan nowangmo," kinwanin san am-ama.

Ena ginen-an san sakgod san nowang danat goyoden. Tinaynana san payew. Men-gasing si Suan. Ninsalamat issan am-ama.

Menbabawi si Berto

No mamingsan somadot nan ipogaw. Kaytenda ay menbalin is "animal." Kaytenda ay menbalin is koyat. Kaytenda ay menbalin is olay sinosa.

Wada nan esa ay onga ay lalaki. Berto nan ngadan nan naay ay onga. Maliggakan si Berto ay inagew. Maladaw ay makioskila ay inagew. Adi makaeset isnan awakna si Berto. Omey et makioskila ta adi kaladaw.

Isnan esay wakgat ginidon inana si Berto. Egay bomala si Berto. Kinwanina, "Naomaak ay magidgido ay masapa. Naomaak ay men-eset ay masapa. Naomaak ay makioskila ay masapa."

Tinmagtag si Berto. Tinmagtag engganay inomdan issan batang. Adoado nan koyat isnan batang. Asida kakali nan koyat, "twit, twit, twit."

Tinmokdo si Berto isnan poon nan batang. Kinwanina, "Adik layden ay ongaak. Laydek ay koyatak. Oneyda nan koyat. Apedda mentaytayaw. Apedda menpatpatong isnan batang. Maboliwak koma is koyat."

Dinngen Berto nan kali. "Ay kaytem tet-ewa ay maboliw is koyat? Maboliwka is koyat no kaytem."

Nintangad si Berto. Inilana nan teeteen ay am-ama. Natotonggidan nan kalogongna. "Owen, owen Apo Lakay. Naomaak isnan biyag di onga. Naomaak ay magidgido ay masapa. Naomaak ay men-es-eset ta omeyak makioskila. Kaytek ay maboliw is koyat Apo."

Tinmeete-en si Berto. Nawada nan dotdot ya payakna. Tinmayaw et inmey isnan batang. Naitapi isnan tapin di koyat. Ninpatpatongda. Nintaytayonda isnan panga. Nin-at-atonda isnan kapangapanga. Ninkankantada dedan. Ginanasda nan agew. Nalabi. Wasdin sinmoksok isnan maboboong ta maseyepda. Sinmoksok dedan si Berto et naseyep.

Issan daan ay wisngit, dinngen Berto ay koyat nan kalin di esay koyat.

"Gido kayo! Gido kayo! Mendaop kayo. Akoyenyo nan dotdotyo."

Inikkanda am-in nan bilin. Kinwanin kasin nan koyat, "Wasdin omanap is kanena. Wasdin omanap is gege ya keang! Nan masapa siya san maka-ad-ado. Sakayo et omey makioskila."

Nataataa si Berto ay koyat. Inmegyat isnan dinngena.

Kinwanina isnan nemnemna, "Kaneg met obpay ina nan deey koyat. Aye pay abes nan kanana en maikkan. Magido ay masapa. Men-eset. Mendaop. Makioskila pay. Adiyak! Adiyak! Adiyak mangan is gege ya keang! Adiyak obpay layden ay menkoyat. Intoka? Intoka ay am-ama? Mangboliwka kasin is onga."

Ninkawawada san am-ama. Kinwanina, "Dakan men-ag-aga Berto? Ngan nan inommat?"

Insongbat Berto, "Olay esak tongpalen am-in nan bilin ina ken sak-en. Adiyak kayten ay mangan is gege ya keang. Gawgawis obpay dadlo nan onga. Gawgawis dadlo nan onga mo nan koyat."

"Ala, Berto, menbalinek sik-a kasin ay onga. Ngem nemnemnemem nan kalim."

Ninsalamat si Berto. Tinmagtag ay sinmaa. Nagido si Berto. Iitawna obpay di. Ninkayegkeg ay nangnemnem issan gege ya keang. Daanak ay onga obpay. Kanak et mo tet-ewa di. Manglogi id wani, ikkak am-in nan kanan ina.

Damon di Inmilid Sagada

Si Pepa yanan an-akna.

Nagapodad Nagawa.

Daida nan damona

Inmilid Sagada.

Wanan esay am-ama.

Nan am-ama si Pepa.

Si Pepa wanan doway an-akna.

Din damona baeyda id Nagawa.

Nan an-ak Pepa ongong-ada.

Madanagan si Pepa.

Madanagan is ommaana is kanenda.

Ninemnemda ay omey mangingingga.

Inmeyda nanginggingga.

Naamin et nan ginga.

Ninemnenemnem kasin Pepa

Ninnemnem, "Into ngen ayenmi?"

Kadya ta omey kami id Malebelba.

Waay waday agomba id Malebelba."

Nan ongong-a yas amada

Ninbowegda am-in ay omey id Malebelba.

Id Malebelba dinatnganda nan

Adoado ay agomba.

Nin-alaalada

Enggana ay naamin nan agomba.

Si Pepa ninnemnem kasin

“Into ngen ayenmi?”

Ninnemnem en ninnemnem.

Kadya padasenmid Agawa

Kinwaninas nan nemnemna.

Nan ongong-a yas amada,

Ninbowegda ay omey id Agawa.

Inomdanda id Agawa.

Dinatnganda nan ipogaw.

Ninsoot si Pepa,

“Into nan baey nan Inan Olya?”

Dinngen Inan Olya.

Sinmongbat siya,

“Naayak sina.

Ay ngan di enyo ibaga?”

Sinmongbat si Pepa,

“Pangaasim ta maseg-angka.

Omítdoka is ikkak.

Ikkak ay men-anap is makan.

Nan an-akko maid kanenda.”

Sinmongbat si Inan Olya,

“Maid getkek is teken.

Naay bawet di sinkagama ay bagas.

Alanyo nan naay bagas.

Engkayo id Sagada.

Isdi nan kaanapana.”

Inalan Pepa san bagas.

Daida am-in issan an-akna

Ninbowegda kasin ay omey id Sagada.

Dinatnganda id Sagada.

Gawis ay logal id Sagada.

Nasiken nan an-ak Pepa.

Nan an-ak Pepa nakiasawada.

Adoado nan inyanakda.

Naad-ad-adoda.

Daida nan damona

Ay inmilid Sagada.

Si Dongaw

Si Dongaw, ilina id Ab-abakaw

Inagew ay pomagdaw

Ta men-anap is sinkalogaw

Dat kanayon ay madongaw.

Inmey et id Banaaw

Ay menmoyamoyangaw

Dat bomala san kangaw

Ay kabbey id Banaaw.

Kinwanina ken Dongaw

Adika menmoyamoyangaw

Men-esekka bawet is kakaw

Ta wada di malogaw.

Men-gasing si Dongaw

Issan initdon kangaw

Egay dadlo kadongaw

Tay wada nan malogaw.

Nan Takba

Wada kano si Pait ay toan mo into nan nagapowana. Dinmawin siya id Sagada dat kedkedeng san takba is tawidna.

Naongosan siya gapo is kinakodona. Ngem egayna inkaskaso san ongos katogangana. Inpatpatongawna kayet san an-akna ken daida. Ngem no men-aga san ongong-a dat kanan nan katogangana, "Adi kayo men-ag-aga tay takba et kedeng nan tawidna ay omamin is isda." Adi kabilang san nangnangwaniyana isna.

Wada pay san sin-agew, inpatongawna kayet san an-akna issan katogangana dapay dadama san okosna. Inalana san takba et lomokso siya.

Omdan pay issan lomoksowana, danat isagana san linesles danapay iyoson san takba ta poowana. Omekwas pay siya dat maiwed san takba dat obpay wada issan bengetna. Inalana san takba et kasina ippey issan mangpoowana, ngem issan pagbassit ay ninmoliyana, kasin ninkakammid san takba dat wada issan benget di om-a.

Inmegyat et ay mangpoo issan takba. Inalana dat somaa et sodokena ken katogangana.

Gawis tay daet isolon katogangana san ikkanda ay mangibegnas issan takba. Engganas di danet dadlo mapaay san am-in ay molada ya megmeganda. Danet ipaay dadlo katogangana daida.

Da Dagem ken Agew

Isnan esay wakgat ninsab-at da Dagem ken Agew. Si Agew kanana en siya nan napidpidsa.

“Baken.” kanan abes Dagem, “Sak-en nan napidpidsa.”

Mensapsapeda dat nabanala nan esay am-ama. Nin-eewes is pinagpagan. Kinwanida et, “No sino nan makakaan isnan inyeewes nan am-ama siya nan napidpidsa.”

Da Dagem ya san Agew

Inpakat Dagem nan kabaelana. Ninwesawesawes. Maitayaw nan ewes ngem amed pinetpetan nan am-ama. Dinagop Dagem nan liboo ta masalanan nan angas Agew. Amed kayet pinetpetan nan am-ama nan ewesna.

Inpakat abes agew nan kabaelana. Nangagew is napidsapidsa. Omalitengteng nan poosna. Nan am-ama adi makaitpe. Kinaana nan ewesna dat omey menlinong.

Kinwanin Dagem ken Agew, "Nangabakka. Sik-a nan napidpidsa."

Nan In-inabakan

Wada nan am-ama ay iSagada. Nan esa ay agew inmey nangaiw id Pilaw. Sinab-atna nan esa ay iyAgawa. Ninsodsodokda isnan was-inda posong.

Kinwanin nan iyAgawa, "Men-in-inabakanta. Itdok nan posongmi ta engka lepten. Dakat es itdo nan posongyo et omeyak es lepten."

"Owen," kanan nan iSagada.

Inmeyda isnan posong nan iyAgawa. Lintep nan iSagada nan posong.

Inmeyda isnan posong nan iSagada. Id Matokbo nan posong ay initdona.

Adi makaltep nan iyAgawa isnan posong. Liyang nan kad-an nan posong.

Naabak san iyAgawa. Inidyana nan ogo ay abakna isnan iSagada.

Men-gasing nan iSagada ay somaa. Inawitna nan ogo ay inabakna.

Da Kalingtan ken Kowanay

Da Kalingtan ken Kowanay babbabassangda ay ablan. Issan sin-agew inmeyda nin-emes issan takan. Ninkadsos Kalingtan. Omekwas pay inilangat nan maiyan-anod ay sogod. Inalana et insogodna. Nakasogod pay danat ikab-ot.

Nakakadso pay es si Kowanay et kananan mensogod, dat maid. Sinmaada ay egayda das-an nan sogod.

Om-omey pay san bowan, malitonet si Kalingtan dapay nadagop san inabeda ken Kowanay.

Kanan Kalingtan ken Kowanay,

“Entat kadya idaan nan ewes ay pinagpagan ta waday isaoyta.”

Enda inliwes nan ewes ngem maid linmako.

Kinwanin san esa ay am-ama,

“Eyeyyo ken Gatan tay siya nan baknang. Waay omala siya isnan ewes ay sanada. Ngem maid pay makad-an isnan baey tay wada nan magdang. Omegyat nan men-gedang tay nan langtayna et bowaya.”

Inmeyda Kalingtan ken Kowanay kayet. Gegetken Gatan no wada nan bisitana. Inmeyna tiniktik san bowaya et mendananda.

Omdanda pay issan baey Gatan, inmanaket si Kalingtan isnan lalaki. Dat wada nan ginengen-ana ay sogod. San obpay sogod ay inyanod Gatan ay inkab-ot Kalingtan issan takan.

Nin-asawada Kalingtan ken Gatan. Inmanakda. Daida et san inmili id ilin Gatan.

Si Tikan

Wada kanos Tikan
Kabbey id Gutang
Lowanay inagawa
Adoado nan migwa.

Si Tikan nain-ina
Ngem daan nan pigsana
Wada pay nan sin-agew
Linmokso isnan payew.

Menyodong pay si Tikan
Ay mendaos isnan taban
Dat obpay adi mangan
Nan gamigna ay tolan.

Danat dengen nan magan
"Mangmangwani en Tikan
Ommaka is kawitan
Ta omeymo apoyan
Payewmod Kapayawan."

Enggana pay iman
Dat bomaknang si Tikan
Dat siya nan ap-apalan
Nan kalitalitagwan.

Si Pip-ito

Wada kano si Pip-ito ay kabbey id Kalidno. Wada pay san sin-agew inmodan dat maope si Aso, dat katalkotalko et igatina san baey Pip-ito ay kobo. Nakaliget si Pip-ito danat kanan ken Aso,

“Aso, apay nga ingatinmo nan baeyko?”

Dat kanan Aso,

“Maiwed basolko, ibagam ken Odan.”

Inmey si Pip-ito ken Odan danat kanan,

“Odan, apay nga inmodanka et matombe si Aso danat igatin nan baeyko?”

Dat kanan Odan,

“Maiwed basolko, ibagam ken Kido.”

Inmey si Pip-ito ken Kido et kanana,

“Apay nga ninkidoka dat omodan et matombe si Aso dat katalkotalko et igatina nan baeyko?”

Dat kanan Kido,

“Maiwed basolko, ibagam ken Kimat.”

Tinmagtag si Pip-ito ken Kimat et kinwanina,

“Kimat, apay nga ninkimatka, dat menkido, dat omodan et maope si Aso dat katalkotalko et igatina nan baeyko ay kobo?”

Nakanimat si Kimat dat makibtot si Pip-ito et nasanegep issan ingan Kimat et kakolikolikol.

Nasakitan si Kimat danat kanan, "Kedeng gomwabka ta omey kami sapowen nan baeymo ay kobo."

Dat gomwab si Pip-ito et dag-osenda si Kido, si Odan ya si Aso. Dadat inmey am-in sapowen san baey Pip-ito ay kagalagalado id Kalidno.

Da bowaya ken Bakes

Nan esa ay ili id Lagod, wada nan sin-ama ay bowaya. Nasakit san ama ay bowaya. Binaana san anakna ay men-anap is poson di bakes tay siya nan mang-agas ken siya.

Tinongpal san anakna. Nabannog ay nindaadaan dapay maid dinatngana. Inmelleng issan benget di ginawang. Tinangadna san kaiw dat wada san bakes ay mentetee. Sinoot san bowaya,

“Ay ngan nan sapsapowem issa?”

Sinongbatan bakes, “Men-an-anapak is ipakanko issan anakko.”

Kinwanin bowaya, “Aka ta enta alan san baat ay inilak.”

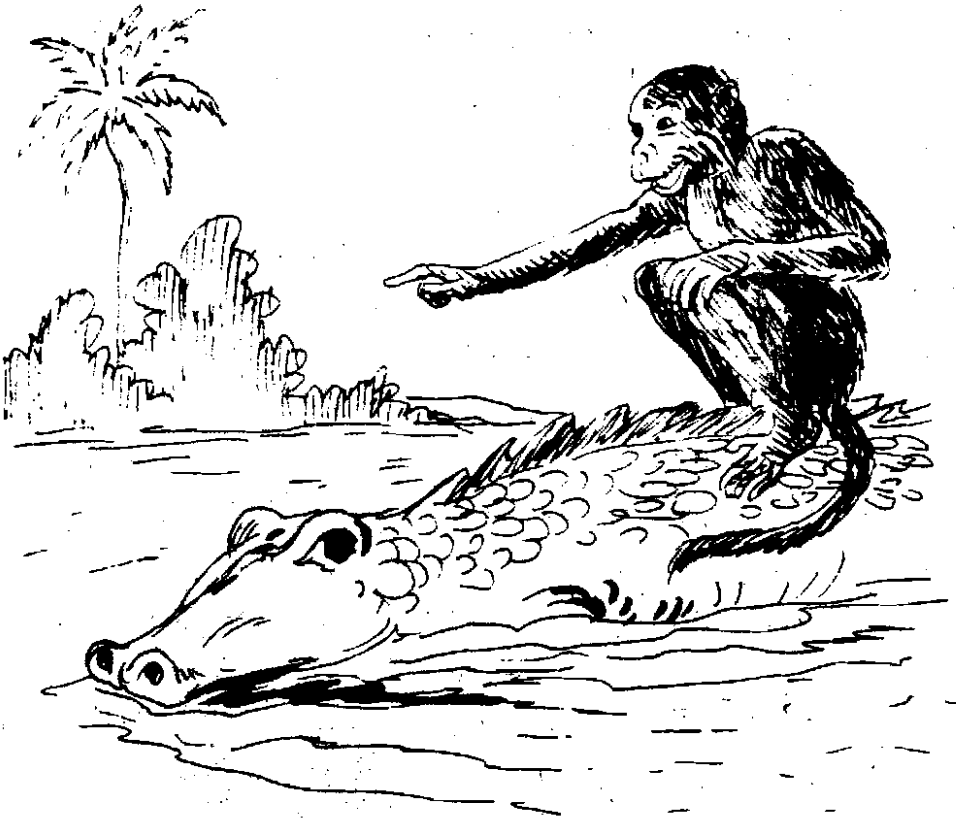
Palalo san gasing bakes ay nakkey. Ninlologan si bakes issan edeg bowaya. Idi inmeyda issan tangan di ginawang, dat kanan bowaya,

“Kampot nan inbagak ken sik-a, isaak sik-a tay nan posom nan makaagas ken Ama.”

Ninnemnem si bakes danat kanan, “Dakan egay inbagbaga sa? Tinaynak san posok ay nisasakkey issan kaiw ay deey. Sagongta ta enta alaen.”

Dadama san layad bowaya ay makisagong ken bakes. Kinommab san bakes issan kaiw danapay kanan. "Ha. ha nakampotanka. Adi mabalin ay mataynan nan poson di matatago."

Maid mabalin bowaya is rasina ikkan dat somaa ay menbababawi.

San Onga ay Dinangey di Anito

Wada kano nan onga. Dadama nan bikasna. Am-in ay kankanan nan napowana et tinongtongpalna. San esa ay agew, sinagiit inana issan bassit ay illadona.

Naokos san onga. Inmey naseyep issan dap-ay. Issan naseseyepana inmey nan anito et dangeyenda. Idi nagido, dadama san egyatna tay tangan di labi.

Ninemnemna san inbobolsana ay ballogo. Inalana et ketketena.

Ninsoot san anito, "Ay ngan nan ketketketem?"

Sinongbatan nan onga, "Ketketketek nan bab-am."

Kasin es ninsoot nan anito, "Ngan nan ketketketem?"

Kinwanin nan onga, "Ketketketek nan ingam."

Nakibtot ya inmegyat nan anito. Nin-ibadeng dat san onga issan om-a dadat tomagtag.

Da Otot ken Tayagen

Sin-gayyem da Otot ken Tayagen. Esay agew binaan Otot si Tayagen ay mang-ila no ninbala nan insamana. Inmey si Tayagen ngem egay omdan ay nang-ila. Dat somobli et ibagana en egay menbala nan pagey.

Namintolo ay binapbaan Otot si Tayagen ngem adi omdan en sinmobli.

Nadanagan si Otot tay inmey nan bowan dapay adi kabkabgasan nan insamana. Siya et san inmey nang-ila dat nakset san pagey. Palalo san ligetna danat mensengyatan san angas Tayagen. Enggana idwani san angas Tayagen natotonggidan.

Si Palpal-ama

En nin-oma si Palpal-ama. Annaanawa nan inomana. Ineskana is baat ya obi. Egay kabayag, binomgas nan inis-ekna. Ngem no waday maeteng, dat alaen nan bakes et ami-aminenna.

Wada pay nan sin-agew en ninpasyal si Palpal-ama issan om-ana. Dinas-anat nan dakkel ay bakes ay naseseyep. Inmey isnan kad-an nan bakes et gidowena. Adi kagidos bakes.

Dat kanan Palpal-ama, "Kiyatek nan matana, no adi men-giwed waay natey."

Kiyatena pay nan matan nan bakes dat adi men-giwed. Danat kasin kanan,

"No tiktikek et adi men-giwed, waay natey."

Tiktikena pay si bakes dat adi men-giwed. Danat kasin kanan,

"No iskiwek nan obetna et adi men-giwed, waay natey."

Iskiwena pay nan obetna dat kaanokiyad si bakes. Daet men-galot Palpal-ama siya.